

20. సూరహ్ 'తా-హా

سُورَةُ طه

'ఉమర్ (ర'ది.'అ.) ఇస్లాం స్వీకరించిన విధానాలు ఎన్నోవివరించబడ్డాయి. కొన్ని ఉల్లేఖనాలలో (రివాయాత్) ఇలా ఉంది: అతడు తన చెల్లెలు మరియు ఆమె భర్త ఇంట్లో - ఎవరైతే అతని కంటే ముందే ఇస్లాం స్వీకరించి ఉన్నారో - ఈ సూరహ్ ను విని ప్రభావితుడై ఇస్లాం స్వీకరించారు. ఇది హిజ్రత్ కు దాదాపు 7 సంవత్సరాలకు ముందు - అబీసీనియాకు ముస్లింలు వెళ్ళక ముందు - మక్కాలో అతరింపజేయబడింది. ఇందులో 135 ఆయతులు ఉన్నాయి. ఈ సూరహ్ లో మూసా ('అ.స.) వృత్తాంతం 9-98 ఆయత్లలో వివరంగా ఉంది.

అసంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. * 'తా-హా!

2. మేము ఈ ఖుర్ఆన్ ను నీపై అవతరింప జేసింది నిన్ను కష్టానికి గురిచేయటానికి కాదు.¹

3. కేవలం (అల్లాహ్ కు) భయపడే వారికి హితబోధచేయటానికే!

4. ఇది (ఈ ఖుర్ఆన్) భూమిని మరియు అత్యున్నతమైన ఆకాశాలనూ సృష్టించిన ఆయన (అల్లాహ్) తరఫునుండి క్రమ క్రమంగా అవతరింపజేయబడింది.

5. ఆ కరుణామయుడు, సింహాసనం ('అర్ష్)పై ఆసీనుడై ఉన్నాడు.²

6. ఆకాశాలలోనూ మరియు భూమిలోనూ మరియు ఆరెండింటి మధ్యనూ ఇంకా నేల క్రిందనూ ఉన్న,³ సమస్తమూ ఆయనకు చెందినదే!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طه ١

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ٢

إِلَّا لَذِكْرٍ لِمَنْ يَخْشَى ٣

تَزِيلًا مِمَّنْ حَقَّ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ

الْعُلَى ٤

الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ٥

لَهُ، مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي

الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ

الْأَرْتَى ٦

1. చూడండి, 18:6.

2. తన గొప్పతనానికి అనుగుణంగా అల్లాహ్ (సు.తా.) 'అర్ష్ (విశ్వసామ్రాజ్యాధిపత్య పీఠం)పై అధిష్టుడై ఉన్నాడు. కాని ఎట్లు, ఏ విధంగా ఎవ్వరికీ తెలియదు.

3. అస్-స'రా: అంటే భూమిలోని లోతైన భాగంలో. అంటే సర్వం ఆయనకు చెందిందే!

7. మరియు నీవు బిగ్గరగా మాట్లాడితే (ఆయన విననే వింటాడు); వాస్తవానికి, ఆయనకు రహస్యంగా (చెప్పుకునే మాటలే గాక), అతి గోప్యమైన మాటలు కూడా తెలుస్తాయి.¹

8. అల్లాహ్! ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య దైవం లేడు. ఆయనకు అత్యుత్తమమైన పేర్లు ఉన్నాయి.²

9. ఇక మూసా వృత్తాంతం నీకు అందిందా?³

10. అతను ఒక మంటను చూసినపుడు తన ఇంటి వారితో ఇలా అన్నాడు:⁴ “అగండి! నిశ్చయంగా నాకొక మంట కనబడుతోంది; బహుశా నేను దానినుండి మీ కొరకు ఒక కొరివిని తీసుకొనివస్తాను లేదా ఆ మంట దగ్గర, నా కేదైనా మార్గదర్శకత్వం లభించవచ్చు!”

وَإِنْ تَجَهَّرَ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ

السِّرِّ وَأَخْفَى ﴿٧﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ

الْحُسْنَى ﴿٨﴾

وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿٩﴾

إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُتُوا

إِنِّي آتٍ بِخَبَرٍ مُبِينٍ

فَوَجَدُهَا كَانُودًا

مُتَّكِئِينَ عَلَى كِسْفٍ مِّنْ نَّارٍ يَصْعَدُ

1. అల్లాహ్ (సు.తా.)ను పెద్ద స్వరంతో అర్థించే అవసరం లేదు. ఎందుకంటే ఆయన అతిరహస్య విషయాలను కూడా తెలుసుకుంటాడు. ఆయనకు మానవుల భవిష్యత్తు కూడా తెలుసు, అది ఆయన దగ్గర వ్రాయబడి ఉంది! ఆయనకు జరిగిపోయిందే గాక, జరుగుతున్నది మరియు ముందు జరుగబోయేది అన్నీ తెలుసు. అంటే పునరుత్థానదినం వరకు మరియు ఆ తరువాతకూడా ఎల్లప్పుడూ జరుగబోయే అన్నివిషయాల జ్ఞానం కేవలం అల్లాహ్ (సు.తా.)కే ఉంది మరియు ఇతరులకు ఎవ్వరికీ లేదు. అంటే దైవప్రవక్తలు, దైవదూత (అలైహిమ్.స.)లకు మరియు జిన్నాతులకు కూడా లేదు.

2. “అల్లాహ్ (సు.తా.) యొక్క అత్యుత్తమ పేర్లు” (అల్-అస్మాఉల్-హుస్నా). ఈ శబ్దం ఖుర్ఆన్ లో నాలుగార్లు వచ్చింది. 7:180, 17:110, 59:24 మరియు ఇక్కడ.

3. మూసా (అ.స.) వృత్తాంతం, 7, 17, 18 మరియు 28 సూరాహ్ లలో వచ్చింది. ఈ సూరహ్ లో 9-98 ఆయత్ లలో కొన్ని వివరాలున్నాయి.

4. మూసా (అ.స.) కొన్ని సంవత్సరాలు అయ్ కహ్ లో గడిపిన తరువాత - తన భార్య పిల్లలతో సహా - తన తల్లి, సోదరుడు హారూన్ (అ.స.) మరియు తనజాతి వారి వద్దకు వెళ్ళటానికి బయలుదేరుతారు. సినాయి ద్వీపకల్పం దక్షిణ ప్రాంతం గుండా ప్రయాణం చేస్తున్నప్పుడు ఈ విషయం సంభవిస్తుంది. ఇంకా చూడండి, 27:78 మరియు 28:29.

11. అతను దాని దగ్గరకు చేరినప్పుడు ఇలా పిలువబడ్డాడు: ¹ “ఓ మూసా!

12. “నిశ్చయంగా, నేనే నీ ప్రభువును! కావున నీవు నీ చెప్పులను విడువు. వాస్తవానికి, నీవు పవిత్రమైన 'తువా' ² లోయలో ఉన్నావు.

13. “మరియు నేను నిన్ను (ప్రవక్తగా) ఎన్నుకున్నాను. నేను నీ పై అవతరింపజేసే దివ్యజ్ఞానాన్ని (వహిని) జాగ్రత్తగా విను.

14. “నిశ్చయంగా, నేనే అల్లాహ్ ను! నేను తప్ప మరొక ఆరాధ్య దేవుడు లేడు! కావున నన్నే ఆరాధించు మరియు నన్ను స్మరించడానికి నమాజ్ ను స్థాపించు.

15. “నిశ్చయంగా, తీర్పుఘడియ రానున్నది - ప్రతివ్యక్తి తాను చేసిన కర్మల ప్రకారం ప్రతిఫలం పొందటానికి - నేను దానిని గోప్యంగా ఉంచాలని నిర్ణయించాను. ³

16. “కావున దానిని విశ్వసించకుండా, తన మనోవాంఛలను అనుసరించే వాడు, నిన్ను దాని (ఆ ఘడియ చింత) నుండి మరలింపనివ్వరాదు; అలా అయితే నీవు నాశనానికి గురికాగలవు.

17. “మరియు ఓ మూసా! నీ కుడి చేతిలో ఉన్నది ఏమిటి?”

﴿١١﴾ فَلَمَّا أَنهَا نُودِيَ يَمُوسَىٰ

﴿١٢﴾ إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ

﴿١٣﴾ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى

﴿١٤﴾ وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ

﴿١٥﴾ إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي

﴿١٦﴾ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي

﴿١٧﴾ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أَخْفِيهَا

﴿١٨﴾ لِتَجْزِيَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ

﴿١٩﴾ فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ

﴿٢٠﴾ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرَدَّىٰ

﴿٢١﴾ وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَمُوسَىٰ

1. మూసా ('అ.స.) అక్కడికి చేరుకున్న తరువాత ఒక వృక్షం వెలుగుతో నిండి ఉంటుంది. దాని నుండి ఈ విధంగా పిలువబడతారు. చూడండి, 28:30.

2. 'తువా' - ఆ లోయ పేరు.

3. చూడండి, 53:39.

18. (మూసా) అన్నాడు: “ఇది నా చేతి కర్ర, దీనిని ఆనుకొని నిలబడతాను మరియు దీనితో నా మేకల కొరకు ఆకులు రాల్చుతాను. మరియు దీని నుండి నాకు ఇంకా ఇతర ఉపయోగాలు కూడా ఉన్నాయి.”

19. (అల్లాహ్) అన్నాడు: “ఓ మూసా! దానిని భూమిమీద పడవేయి.”

20. అప్పుడు అతను దానిని పడవేశాడు. వెంటనే అది పాముగా ¹ మారిపోయి చురుకుగా చలించసాగింది.

21. (అల్లాహ్) ఆజ్ఞాపించాడు: “దానిని పట్టుకో, భయపడకు. మేము దానిని దాని పూర్వస్థితిలోకి మార్చుతాము.

22. “మరియు నీ చేతిని చంకలో పెట్టి తీయి, దానికెలాంటి బాధ కలుగకుండా, అది తెల్లగా మెరుస్తూ బయటికి వస్తుంది, ² ఇది రెండవ అద్భుత సూచన!

23. “ఇదంతా మేము నీకు మా గొప్ప సూచనలను చూపటానికి!

24. “నీవు ఫిరోజెన్ వద్దకుపో! నిశ్చయంగా, అతడు మితిమీరి పోయాడు.” ³

25. (మూసా) ఇలా మనవి చేసుకున్నాడు: “ఓ నా ప్రభూ! నా హృదయాన్ని వికసించజేయి.

قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُا

عَلَيْهَا وَأَهْبُتُ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِي

فِيهَا مَثَارِبُ ٭ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾

قَالَ أَلْقِهَا يَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾

فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَحْزَنْ

سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ﴿٢١﴾

وَأَضْمُ م يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجْ

بَيضَاءَ مِّنْ غَيْرِ سُوءٍ ٭ آيَةٌ أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾

لِنُرِيكَ مِّنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ﴿٢٣﴾

أَذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾

قَالَ رَبِّ ٭ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾

1. ఇక్కడ (20:20లో) 'హయ్యతున్ అని, 27:10, 28:31లలో జాన్నున్ అని, 7:107లో సు'అబానున్ అని ఉంది. సందర్భాన్ని బట్టి దానిని మార్చబడింది.

2. చూడండి, 7:108, 28:32.

3. ఫిరోజెన్ తనను తాను ఆరాధ్య దైవంగా చేసుకున్నాడు. చూడండి, 28:38 మరియు 79:24, 'నేనే మీ ప్రభువును.' అని అనేవాడు.

26. “మరియు నా వ్యవహారాన్ని నా కొరకు సులభంచేయి.

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾

27. “నా నాలుకలోని ముడిని (ఆటంకాన్ని) తొలగించు.

وَأَحْلِلْ عُقْدَةَ مِنِّ لِسَانِي ﴿٢٧﴾

28. “(దానితో) వారు నా మాటలను సులభంగా అర్థం చేసుకోవటానికి.

يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿٢٨﴾

29. “మరియు నా కొరకు నా కుటుంబం నుండి ఒక సహాయకుణ్ణి నియమించు.¹

وَأَجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي ﴿٢٩﴾

30. “నా సోదరుడైన హరూన్ ను.

هَارُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾

31. “అతని ద్వారా నా బలాన్ని దృఢపరచు.

أَسَدِّدْ بِهِ أَرْزِي ﴿٣١﴾

32. “మరియు అతనిని నా వ్యవహారంలో సహాయకారిగా (భాగస్వామిగా) చేయి.

وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾

33. “మేము నీ పవిత్రతను బాగా కొనియాడటానికి;

كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾

34. “మరియు నిన్ను అత్యధికంగా స్మరించటానికి;

وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾

35. “నిశ్చయంగా, నీవు మమ్మల్ని ఎల్లప్పుడూ కనిపెట్టుకునే ఉంటావు!”

إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾

36. (అల్లాహ్) సెలవిచ్చాడు: “ఓ మూసా! వాస్తవంగా, నీవు కోరినదంతా నీకు ఇవ్వబడింది.

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَى ﴿٣٦﴾

37. “మరియు వాస్తవానికి మేము నీకు మరొక సారి ఉపకారం చేశాము.²

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى ﴿٣٧﴾

1. వజీరున్: భారం మోసేవాడు, మంత్రి, రాజు యొక్క రాజకీయ భారాన్ని పంచుకునేవాడు.

2. ఈ వివరాలకు చూడండి, 28:3-21.

38. “అప్పుడు మేము నీ తల్లికి ఇవ్వవలసిన ఆ సూచనను ఈ విధంగా సూచించాము:

39. ‘ఇతనిని (ఈ బాలుణ్ణి) ఒక పెట్టెలో పెట్టి దానిని (ఆ పెట్టెను) నదిలో విడువు. నది దానిని ఒక ఒడ్డుకు చేర్చుతుంది, దానిని నాకు మరియు అతనికి శత్రువు అయిన వాడు తీసుకుంటాడు.’ మరియు నేను నా తరపు నుండి నీ మీద ప్రేమను కురిపించాను మరియు నిన్ను నా కంటి ముందు పోషింపబడేటట్లు చేశాను.¹

40. “అప్పుడు నీ సోదరి (నిన్ను) అనుసరిస్తూ పోయి, వారితో ఇలా అన్నది: ‘ఇతనిని పెంచి పోషించగల ఒకామెను నేను మీకు చూపనా?’² ఈ విధంగా మేము నిన్ను మళ్ళీ నీ తల్లి దగ్గరకు చేర్చాము, ఆమె కళ్ళకు చల్లదనమివ్వటానికి, ఆమెను దుఃఖపడకుండా ఉంచటానికి.³ మరియు నీవొక వ్యక్తిని చంపావు,⁴ మేము ఆ ఆపద నుండి నీకు విముక్తి కలిగించాము. మేము నిన్ను అనేక విధాలుగా పరీక్షించాము.⁵ ఆ తరువాత నీవు ఎన్నో సంవత్సరాలు మద్యం వారితో ఉంటివి.⁶ ఓ మూసా! ఇప్పుడు నీవు (మా) నిర్ణయాను సారంగా (ఇక్కడికి) వచ్చావు.

41. “మరియు నేను నిన్ను నా (సేవ) కొరకు ఎన్నుకున్నాను.

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ﴿٣٨﴾

أَنِ اقْدِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْدِفِيهِ فِي
الْيَمِّ فَلْيَلْقِهِ الْيَمِّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ
عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَّهُ، وَالْقَيْتُ عَلَيْكَ
مَحَبَّةٌ مِّنِّي وَلِنُصَنَعَ عَلَىٰ عَيْتِي ﴿٣٩﴾

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ
أَدْرَاكُمْ عَلَىٰ مَنْ يَكْفُلُهُ، فَرَجَعْنَاكَ
إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا
تَحْزَنَ ۗ وَفَلَّتْ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ
الْعَمْرِ وَفَنَّكَ فُنُونًا فَلَيْتَ سَيِّئِينَ
فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَيَّ

قَدْرٍ يُمَسَّىٰ ﴿٤٠﴾

وَأَصْطَفَيْنَاكَ لِنَفْسِي ﴿٤١﴾

1. చూడండి, 79:24 మరియు 28:9.

2. వివరాలకు చూడండి, 28:12.

3. చూడండి, 28:12-13.

4. చూడండి, 28:14.

5. చూడండి, 28:15-21.

6. చూడండి, 28:22-28.

42. “నీవు మరియు నీ సోదరుడు నా సూచనలతో వెళ్ళండి. నన్ను స్మరించటంలో ఆశ్రద్ధ వహించకండి.”¹

43. “మీరిద్దరు ఫిర్జాన్ దగ్గరకు వెళ్ళండి. అతడు మితిమీరి ప్రవర్తిస్తున్నాడు.

44. “కాని అతనితో మృదువుగా మాట్లాడండి. బహుశా అతడు హితబోధ స్వీకరిస్తాడేమో, లేదా భయపడతాడేమో!”²

45. (మూసా మరియు హారూన్) ఇద్దరూ ఇలా అన్నారు: “ఓ మా ప్రభూ! వాస్తవానికి, అతడు మమ్మల్ని శిక్షిస్తాడేమోనని లేదా తలబిరుసుతనంతో ప్రవర్తిస్తాడేమోనని మేము భయపడుతున్నాము!”

46. (అల్లాహ్) సెలవిచ్చాడు: “మీరిద్దరు భయపడకండి, నిశ్చయంగా మీరిద్దరితో పాటు నేనూ ఉన్నాను. నేను అంతా వింటూ ఉంటాను మరియు అంతా చూస్తూ ఉంటాను.

47. “కావున మీరిద్దరు అతనివద్దకు పోయి ఇలా అనండి: ‘నిశ్చయంగా, మేమిద్దరం నీ ప్రభువు యొక్క సందేశహారులము. కావున ఇస్రాయీల్

أَذْهَبَ أَنْتَ وَأَخُوكِ بِمَا يَتَّبِعُنِي وَلَا لِنَا

فِي ذِكْرِي ﴿٤٢﴾

أَذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾

فَقُولَا لَهُ، قَوْلًا لِّنَا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ

يَحْشَىٰ ﴿٤٤﴾

قَالَ رَبَّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُفْرِطَ

عَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ ﴿٤٥﴾

قَالَ لَا تَحْزَنْ إِنِّي مَعَكُمْ

أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾

فَأَنبَاهُ فَقَوْلًا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ

فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تَعَذِّبْهُمْ

1. ఇక్కడ అల్లాహ్ (సు.తా.) వైపుకు ఆహ్వానించే దా'ఈలకు, ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ (సు.తా.)ను స్మరిస్తూ ఉండాలనే సూచన ఉంది.

2. అల్లాహ్ (సు.తా.)కు తెలుసు అతడు హితబోధ స్వీకరించడని, కాని మూసా (అ.స.)కు ఏమీ తెలియదు. ఎందుకంటే ప్రవక్తలు కూడా మానవులే. వారికి అల్లాహ్ (సు.తా.) తెలిపేది తప్ప ఇతర అగోచర విషయాల జ్ఞానం ఉండదు. ఇదే అల్లాహ్ (సు.తా.) ఇచ్చి. దీనివల్ల ప్రవక్త ప్రతి వానిని: 'అల్లాహ్ (సు.తా.) మార్గం వైపునకు, సత్యమార్గం వైపునకు, మోక్షం పొందటానికి రండి.' అని ఆహ్వానిస్తుంటాడు. అదే ప్రవక్త బాధ్యత. ఇందులో దా'ఈలు మృదువుగా వ్యవహరించాలనే సూచన కూడా ఉంది.

సంతతివారిని మా వెంట పోనివ్వ. ¹
మరియు వారిని బాధపెట్టకు. వాస్తవానికి
మేము నీ వద్దకు నీ ప్రభువు తరపునుండి
సూచనలు తీసుకొనివచ్చాము. మరియు
సన్నాగాన్ని అనుసరించే వానిపై (అల్లాహ్
తరపునుండి) శాంతి వర్షిల్లుతుంది!²

48. “నిశ్చయంగా, ఎవడైతే సత్యాన్ని
తిరస్కరించి వెనుదిరిగిపోతాడో అతనికి
కఠిన శిక్ష తప్పక ఉంటుంది.’ అని వాస్తవానికి
మాకు దివ్యజ్ఞానం (వహీ) ద్వారా
తెలుపబడింది.”

49. (ఫిర్'బెన్) అన్నాడు: “ఓ మూసా! మీ
ఇరువురి ప్రభువు ఎవరు?”

50. (మూసా) జవాబిచ్చాడు: “ప్రతి
దానికి దాని రూపాన్నిచ్చి, తరువాత దానికి
మార్గదర్శకత్వం చేసేవాడే మా ప్రభువు.”

51. (ఫిర్'బెన్) అన్నాడు: “అయితే,
పూర్వం గతించిన తరాలవారి సంగతి ఏమిటి?”

52. (మూసా) జవాబిచ్చాడు: “వాటి
జ్ఞానం నా ప్రభువు వద్ద ఒక గ్రంథంలో
(వ్రాయబడి) వుంది. నా ప్రభువు పొరపాటు
చేయడు మరియు మరువడు కూడాను.”

53. ఆయనే మీ కొరకు భూమిని చదును
(పరుపు)గా జేసి, అందులో మీకు (నడవ
టానికి) త్రోవలను ఏర్పరిచాడు. మరియు

قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكَ
وَالسَّلَامُ عَلٰى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدٰى

اِنَّا قَدْ اَوْحٰى الْيٰسٰنَا اَنَّ الْعَذَابَ

عَلٰى مَن كَذَّبَ وَتَوٰى

قَالَ فَمَن رَّبُّكُمْ اَيُّمُوسٰى

قَالَ رَبُّنَا الَّذِى اَعْطٰى كُلَّ شَيْءٍ

خَلْقَهٗ ثُمَّ هَدٰى

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْاُولٰى

قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّى فِى كِتٰبٍ لَا

يَضِلُّ رَبِّى وَلَا يَنسٰى

الَّذِى جَعَلَ لَكُمْ الْاَرْضَ مَهْدًا

وَسَلٰكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَاَنْزَلَ مِّن

1. వివరాలకు చూడండి, 2:49, 7:141,14:6.

2. వస్త్రాలము అలా మనిత్రబ'అల్'హూదా! దైవప్రవక్త (స'అస) రోమన్ చక్రవర్తికి వ్రాసిన ఉత్తరాన్ని ఈ పై వాక్యంతో ప్రారంభించారు, (ఇబ్నె-కసీర్). దీనితో స్పష్టమయ్యేది ఏమిటంటే ముస్లిమేతరుల సభలో లేక ఉత్తరం ద్వారా సంభాషణ ప్రారంభించనప్పుడు ఈ శబ్దాలను వాడాలి.

అకాశం నుండి నీటిని కురిపించాడు; మేము దాని ద్వారా రకరకాల వృక్షకోటిని పుట్టించాము.¹

54. మీరు వాటిని తినండి మరియు మీ పశువులకు మేపండి. నిశ్చయంగా, అర్థం చేసుకోగల వారికి ఇందులో అనేక సూచనలున్నాయి. (5/8)

55. * దాని (ఆ మట్టి)నుంచే మిమ్మల్ని సృష్టించాము, మరల మిమ్మల్ని దానిలోకే చేర్చుతాము మరియు దాని నుంచే మిమ్మల్ని మరొకసారి లేపుతాము.²

56. మరియు వాస్తవానికి, మేము అతనికి (ఫిరోజెన్ కు) మా సూచనలన్నీ చూపాము, కాని అతడు వాటిని అబద్ధాలన్నాడు మరియు తిరస్కరించాడు.

57. (ఫిరోజెన్) ఇలా అన్నాడు: “ఓ మూసా! నీవు నీ మంత్రజాలంతో మమ్మల్ని మా దేశంనుండి వెడలగొట్టటానికి మా వద్దకు వచ్చావా?”³

58. “సరే! మేము కూడా దానివంటి మంత్రజాలాన్ని నీకు పోటిగా తెస్తాము; కావున మా మధ్య నీ మధ్య (సమావేశానికి) ఒక సమయం మరియు స్థలాన్ని నిర్ణయించు, దాని నుండి మేము కానీ నీవు కానీ, వెనుకాడకూడదు. మరియు అదొక యుక్తమైన స్థలమై ఉండాలి.”

السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّن

نَبَاتٍ شَتَّى ﴿٥٣﴾

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَمَكُمُ إِنَّ فِي ذَلِكَ

لَآيَاتٍ لِّأُولِي النَّهْيِ ﴿٥٤﴾

﴿٥٥﴾ مِنهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ

وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ﴿٥٥﴾

وَلَقَدْ آرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا

فَكَذَّبَ وَابَى ﴿٥٦﴾

قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا

بِسِحْرِكَ يَمْوَسَىٰ ﴿٥٧﴾

فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِ فَاجْعَلْ

بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ

وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوَّىٰ ﴿٥٨﴾

1. అ'జ్వాజున్: ఇక్కడ దీని అర్థం వివిధరకాలు. ఇదే అర్థం 13:3లో కూడా ఉంది.

2. మానవుణ్ణి మట్టినుండి సృష్టించాము. వివరాలకు చూడండి 3:59లో తురాబ్ మరియు 15:26లో 'స'ల్వాలిన్ 'హమఇన్ మస్నూన్. ఇబ్నెమాజా ఉల్లేఖనం: ఒక మృతుణ్ణి సమాధిలో పెట్టిన తరువాత రెండు చేతులతో మూడుసార్లు మట్టిపోయడం అభిలషణీయం (ముస్త'హబ్).

3. చూడండి, 7:110.

59. (మూసా) అన్నాడు: “మీతో సమావేశం, ఉత్సవ దినమున నియమించుకుందాము. ప్రొద్దెక్కేవరకు ప్రజలందరూ సమావేశమై ఉండాలి.”

60. ఆ పిదప ఫిరోజెన్ వెళ్ళిపోయి తన తంత్ర సామాగ్రిని సమీకరించుకొని తిరిగి వచ్చాడు.¹

61. మూసా వారితో అన్నాడు: “మీరు నాశనమవు గాక! అల్లాహ్ పై అబద్ధాలు కల్పించకండి! అలా చేస్తే ఆయన కఠిన శిక్షతో మిమ్మల్ని నిర్మూలించవచ్చు! (అల్లాహ్ పై) అబద్ధాలు కల్పించేవాడు తప్పక విఫలుడవుతాడు.”

62. (ఇది విన్న) తరువాత వారు ఆ విషయాన్ని గురించి తర్కించుకున్నారు, కాని తమ చర్చను రహస్యంగానే సాగించారు.

63. (వారు పరస్పరం ఈ విధంగా) మాట్లాడుకున్నారు: “వాస్తవానికి వీరిద్దరూ మాంత్రికులే! వీరిద్దరు తమ మంత్ర జాలంతో మిమ్మల్ని మీ దేశంనుండి వెడలగొట్టి, మీ ఆదరణీయమైన విధానాన్ని అంతమొందించ గోరుతున్నారు.”²

64. “కావున మీరు మీ యుక్తులను సమీకరించుకొని సమైక్యంగా (రంగంలోకి) దిగండి. ఈ నాడు ప్రాబల్యం పొందిన వాడే, వాస్తవానికి సాఫల్యం (గెలుపు) పొందిన వాడు.”³

قَالَ مَوْعِدْكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ

يُخَشِّرَ النَّاسَ صُحَى ﴿٥٩﴾

فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ

أَتَى ﴿٦٠﴾

قَالَ لَهُم مُوسَى وَيْلَكُمْ لَا

تَقْرَأُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيَسْحَتَكُمْ

بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنْ أَفْتَرَى ﴿٦١﴾

فَنَنْزِعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا

النَّجْوَى ﴿٦٢﴾

قَالُوا إِنْ هَذَا إِلَّا لَسِحْرَانِ بُرِيدَانِ

أَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا

وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثَلَى ﴿٦٣﴾

فَأَجْمَعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ أَتَوُوا صَفَاً

﴿٦٤﴾ وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعْلَى

1. చూడండి, 7:111-114.

2. ఏ విధంగానైతే ఈ రోజు కూడా అసత్యమార్గం మీద, షిర్కులో మునిగి ఉన్నవారు కూడా తామే సరైన మార్గం మీద ఉన్నామని గర్విస్తారో అదేవిధంగా వారూ గర్వించారు. చూడండి, 30:32.

3. చూడండి, 7:113-114.

65. వారు (మాంత్రికులు) ఇలా అన్నారు: “ఓ మూసా! నీవు విసురుతావా, లేదా మేము మొదట విసరాలా?”

66. (మూసా) అన్నాడు: “లేదు! మీరే (ముందు) విసరండి!” అప్పుడు అకస్మాత్తుగా వారి త్రాళ్ళు మరియు వారి కర్రలూ - వారి మంత్రజాలం వల్ల - అతనికి (మూసాకు) చలిస్తూ ఉన్నట్లు కనిపించాయి.¹

67. దానితో మూసాకు, తన మనస్సులో కొంత భయం కలిగింది.²

68. మేము (అల్లాహ్) అన్నాము: “భయపడకు! నిశ్చయంగా, నీవే ప్రాబల్యం పొందుతావు.³

69. “నీ కుడిచేతిలో ఉన్నదానిని విసురు! అది వారు కల్పించిన వాటిని మ్రింగివేస్తుంది. వారు కల్పించింది నిశ్చయంగా మాంత్రికుని తంత్రమే! మరియు మాంత్రికుడు ఎన్నడూ సఫలుడు కానేరడు. వాడు ఎటునుంచి, ఎలా వచ్చినా సరే!”

قَالُوا يَمْوَسَىٰ اِمَّا اَنْ تَلْقَىٰ وَاِمَّا اَنْ

تَكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾

قَالَ بَلِ اَلْقُوا فَاِذَا جِبَاهُهُمْ وَعَصِيَّهُمْ

يُحِيْلُ اِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ اَنَّا سَعَىٰ ﴿٦٦﴾

فَاَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوَسَىٰ ﴿٦٧﴾

قُلْنَا لَا تَخَفْ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾

وَالَّذِي مَآ فِي يَمِيْنِكَ نَلْقَفَ مَا صَنَعُوا

اِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سِحْرٍ وَلَا يُفْلِحُ

السَّاحِرُ حَيْثُ اَتَىٰ ﴿٦٩﴾

1. ఇక్కడ: ‘వారి త్రాళ్ళు మంత్రజాలం వల్ల చలిస్తున్నట్లు,’ అని ఉంది. అంటే అవి పాములుగా కనిపించాయే, గానీ వాస్తవానికి పాములుగా మారలేదు. దీనితో విశదమయ్యేది ఏమటంటే మంత్ర జాలం (మిస్మరిస్మో), మంత్ర ప్రభావం వల్ల తాత్కాలికంగా ప్రజలకు అలా కనిపిస్తుందే కానీ నిజానికి ఏ మారూపం రాదు.

2. చూడండి, 7:116.

3. మూసా (‘అ.స.) భయపడటానికి కారణం అతను కూడా ఒక మానవుడే. ప్రవక్త (‘అల్లొహమ్ స.)లు అందరూ మానవులే కాని వారిపై దివ్యజ్ఞానం (హుసీ) అవతరింపజేయబడుతుంది. అల్లాహ్ (సు.తా.) తెలిపినది తప్ప, వేరే అగోచరజ్ఞానం గానీ, భవిష్యత్తులో జరుగబోయే వాటి జ్ఞానం గానీ వారికి ఉండదు. అల్లాహ్ (సు.తా.): ‘భయపడకు నీవే అధికృత వసీసావు.’ అని అన్నప్పుడు అతనికి ధైర్యం వచ్చింది. అంటే అద్భుత సూచనలు చూపటం కూడా అల్లాహ్ (సు.తా.) చేతిలోనే ఉంది. ప్రవక్తలు ఏదైనా అద్భుత విషయం జరిగేవరకు, అది జరగనున్నదని ఎరగరు. అంటే వారికెలాంటి అగోచరజ్ఞానం ఉండదు.

70. అప్పుడు ఆ మాంత్రికులు సాష్టాంగం(సజ్జా)లో పడుతూ అన్నారు: “మేము హారూన్ మరియు మూసాల ప్రభువును విశ్వసించాము.”¹

71. (ఫిర్'బెన్) అన్నాడు: “నేను అనుమతించక ముందే, మీరు ఇతనిని విశ్వసించారా?² నిశ్చయంగా, ఇతనే మీకు మంత్రజాలం నేర్పిన గురువు! కావున ఇప్పుడు నేను మీ అందరి చేతులను మరియు కాళ్ళను, వ్యతిరేక పక్షాలనుండి నరికిస్తాను³ మరియు మిమ్మల్ని అందరినీ, ఖర్జూరపు దూలాల మీద సిలువ (శూలారోహణ) చేయిస్తాను. అప్పుడు మా ఇద్దరిలో ఎవరి శిక్ష ఎక్కువ కఠినమైనదో మరియు దీర్ఘకాలికమైనదో మీకు తప్పక తెలియగలదు.”

72. వారు (మాంత్రికులు) అన్నారు: “మావద్దకు వచ్చిన స్పష్టమైన సూచనలను మరియు మమ్మల్ని సృజించిన ప్రభువు (అల్లాహ్)ను వదలి, మేము నీకు ప్రాధాన్యత నివ్వము. నీవు చేయదలచుకున్నది చేసుకో! నీవు కేవలం ఐహిక జీవితాన్ని మాత్రమే అంతమొందించగలవు.”⁴

فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا ءَأَمَّنَا
بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى

قَالَ ءَأَمَنْتُمْ لَهُ، قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ

إِنَّهُ، لَكَيْفَ كُفِّرُكُمْ الَّذِي عَلَّمَكُمْ

السِّحْرَ فَلَا قُطْعَانَ أَيْدِيكُمْ

وَأَرْجُلِكُمْ مِمَّنْ حَلَفَ وَلَا صَلْبَيْنَا

فِي جُدُوعِ التَّخْلِ وَلِنَعْلَمَنَّ أَيَّنَا

أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى

قَالُوا لَنْ نُؤْتِرَكَ عَلَى مَا جَاءَنَا

مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا

فَأَقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي

هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

1. చూడండి, 7:117-120.

2. చూడండి, 71:23.

3. అంటే కుడిచేయి ఎడమకాలు.

4. ఇక్కడ మాంత్రికులు అవిశ్వాసులుగా ఉన్నప్పుడు ఫిర్'బెన్‌ను సంతోషపరచటంలో నిమగ్నులై ఉండిరి. ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో పడి ఉండిరి, కాబట్టి: ‘మేము గెలిస్తే మాకు బహుమానం దొరుకుతుంది కదా?’ అని అడిగారు. కాని వారికి మార్గ దర్శకత్వం దొరికి మూసా (‘అ.స.) ఆరాధించే ప్రభువే నిజమైన ప్రభువు అని తెలిసినపుడు, వారు అల్లాహ్ (సు.తా.) సాన్నిధ్యాన్ని పొందటానికి ఇహలోక భోగభాగ్యాలులే కాదు, తమ జీవితాలను కూడా కోల్పోవటానికి సిద్ధపడ్డారు. ఎంత గొప్ప దైవభీతిని (తఖ్లా) కనబరచారో చూడండి.

73. “నిశ్చయంగా, మేము మా ప్రభువు నందే విశ్వాసముంచాము, ఆయన (అల్లాహ్)యే మా తప్పలను మరియు నీవు బలవంతంగా మాచేత చేయించిన మంత్ర తంత్రాలను క్షమించే వాడు. (ప్రతిఫల మివ్వటంలో) అల్లాహ్)యే సర్వశ్రేష్ఠుడు మరియు శాశ్వతంగా ఉండేవాడు (నితువుడు).”¹

74. నిశ్చయంగా, తన ప్రభువు ముందు పాపాత్ముడిగా హాజరయ్యేవాడికి తప్పక నరకం గలదు. అందులో వాడు చావనూ లేడు [బ్రతకనూ లేడు!

75. ఎవడైతే విశ్వాసిగా హాజరవుతాడో మరియు సత్కార్యాలు చేసిఉంటాడో,² అలాంటి వారికి ఉన్నత స్థానాలుంటాయి -

76. శాశ్వతమైన స్వర్గవనాలు - వాటి క్రింద సెలయేళ్ళు పారుతూ ఉంటాయి; వారందులో శాశ్వతంగా ఉంటారు. మరియు ఇదే పుణ్యవంతులకు దొరికే ప్రతిఫలం.

77. మరియు వాస్తవానికి, మేము మూసాకు దివ్యజ్ఞానం (వహీ) ద్వారా ఇలా తెలిపాము³: “నా దాసులను రాత్రివేళ తీసుకొని బయలుదేరు మరియు వారికొరకు సముద్రం నుండి తడిలేని మార్గాన్ని ఏర్పరచు; వెంబడించి పట్టుబడతావేమోనని భయపడకు (సముద్రంలో మునిగి పోతావేమోనని కూడా) భీతిచెందకు.”⁴

إِنَّا ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطِيئَاتِنَا
وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهِ
خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿٧٣﴾

إِنَّهُ مِنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ
جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ﴿٧٤﴾

وَمَنْ بَاءَهُ مُمْؤِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ
فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى ﴿٧٥﴾

جَنَّاتٍ عَدْنٍ يَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى ﴿٧٦﴾

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ
بِعِبَادِي فَأَضْرِبْ لَهُمُ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ
بِئْسَا لَا تَخْفُفُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَى ﴿٧٧﴾

1. అబ్-బా, అల్-బా'ఖి: The Ever-Lasting. He whose existence will have no end.

నితువుడు, శాశ్వతుడు, చిరస్థాయిగా ఉండేవాడు. చూడండి, 55:26-27, (సేకరించబడిన పదం). ఇది అల్లాహ్ (సు.తా.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

2. సత్కార్యాలు చేయకుండా కేవలం విశ్వసించటం మాత్రమే పునరుత్థాన దినమున ఏ విధంగాను ఉపయోగకరం కాదు. చూడండి, 6:158.

3. చూడండి, 7:130.

4. చూడండి, 26:63-66.

78. ఆ పిదప ఫిర్'బైన్ తన సేనలతో వారిని వెంబడించి (అక్కడికి) చేరగానే, సముద్రం వారిని హఠాత్తుగా అలుముకొని క్రమ్ముకున్నది.

79. మరియు ఫిర్'బైన్ తనజాతి ప్రజలను మార్గభ్రష్టులుగా చేశాడు మరియు వారికి సన్మార్గం చూపలేదు.

80. ఓ ఇస్రాయిల్ సంతతివారలారా: "వాస్తవానికి మేము, మిమ్మల్ని మీ శత్రువు నుండి విముక్తి కలిగించి, 'తూర్ పర్వతపు కుడివైపున మీతో వాగ్దానంచేసి, మీపై మన్నన మరియు సల్వాలను అవతరింపజేశాము."

81. (ఇంకా ఇలా అన్నాము): "మేము మీకు ప్రసాదించిన మంచి ఆహారపదార్థాలను తినండి,² అందు తలబిరుసుతనం చేయకండి, అలా చేస్తే నా ఆగ్రహానికి గురికాగలరు. నా ఆగ్రహానికి గురిఅయిన వాడు తప్పక నాశనమవుతాడు.

82. "అయితే, ఎవడైతే పశ్చాత్తాపపడి విశ్వసించి మరియు సత్కార్యాలు చేసి సన్మార్గంలో ఉంటాడో, అలాంటి వాని పట్ల నేను క్షమాశీలుడను."³ (3/4)

فَأَنبَعَثَهُمْ فِرْعَوْنَ بِحُبُودِهِ ۖ فَغَشِيَهُمْ
مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ﴿٧٨﴾

﴿٧٩﴾ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنَ قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ

يَبْنَئِي ۖ إِسْرَائِيلَ قَدْ أَجْنَيْتُمْ مِّنْ
عَدْوِكُمْ ۖ وَوَعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ
الْأَيْمَنِ ۖ وَنَزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّٰ

وَالسَّلْوَىٰ ﴿٨٠﴾

كُورًا مِّن طَيْبَاتٍ مَّا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا
تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۖ
وَمَنْ يَحِلِّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ

هُوَ ﴿٨١﴾

وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَءَامَنَ

﴿٨٢﴾ وَعَمِلَ صَالِحًا ۖ ثُمَّ اهْتَدَىٰ

1. చూడండి, 19:52 మరియు 2:63.

2. మన్న మరియు సల్వాలను గురించి చూడండి, 2:57, 7:160. మన్న ఒక తియ్యని ఆహారపదార్థం. సల్వా ఒక రకమైన పక్షి (బుర్రపిట్ట, పూరెడుపిట్ట, కోలంకిపిట్ట లాంటిది).

3. అల్-గఫ్ఫారు: Oft-Forgiving, Most Forgiving. క్షమాశీలుడు, పాపాలను క్షమించేవాడు, ఎక్కువగా క్షమించేవాడు. ఇంకా చూడండి. అల్-గాఫిర్: క్షమాగుణ పరిపూర్ణుడు, 40:3.

83. * మరియు (మూసా 'తూర్ పర్యటం మీద ఉన్నప్పుడు¹ అల్లాహ్ అన్నాడు): “ఓ మూసా! నీవు నీ జాతి వారిని విడిచివేసి శీఘ్రంగా (ఇక్కడికి) వచ్చిన కారణమేమిటి?”

84. (మూసా) జవాబిచ్చాడు: “అదిగో! వారు నా వెనుక నా అడుగుజాడలలో వస్తూనే ఉన్నారు; నీవు నా పట్ల ప్రసన్నుడవు కావాలని, ఓ నా ప్రభూ! నేను త్వరత్వరగా నీ సొన్నిధ్యానికి వచ్చాను.”²

85. (అల్లాహ్) అన్నాడు: “వాస్తవానికి! నీ వెనుక మేము, నీ జాతి వారిని పరీక్షకు గురిచేశాము మరియు సామిరి వారిని మార్గభ్రష్టులుగా చేశాడు.”

86. ఆ తరువాత మూసా కోపంతోనూ, విచారంతోనూ, తన జాతివారి వద్దకు తిరిగి వచ్చి అన్నాడు: “ఓ నాజాతి ప్రజలారా! ఏమీ? మీ ప్రభువు మీకు మంచి వాగ్దానం చేయలేదా? ఏమీ? ఒడంబడిక పూర్తి కావటంలో ఏమైనా ఆలస్యమయిందా? లేదా! మీ ప్రభువు యొక్క ఆగ్రహం మీపై విరుచుకుపడాలని కోరుతున్నారా? అందుకేనా మీరు నాకు చేసిన వాగ్దానాన్ని భంగపరచారు?”

﴿ وَمَا أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ ﴾

﴿ ٨٣ ﴾ يَمُوسَى

﴿ قَالَ لَهُمْ أُولَآءِ عَلَىٰ أَثَرِي ﴾

﴿ وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ﴾

﴿ قَالَ فَإِنَّا لَقَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ

﴿ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ﴾

﴿ فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ

﴿ أَسْفًا ۚ قَالَ يَقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ

﴿ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا ۚ أَفَطَالَ

﴿ عَلَيْكُمْ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ

﴿ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ

﴿ فَأَخْلَفْتُم مَّوعِدِي ﴾

అల్-గఫూరు: క్షమించేవాడు, 2:173, అల్-గఫూరు మరియు అల్-గఫూరు అల్లాహ్ (సు.తా.) అత్యుత్తమ పేర్లు.

1. చూడండి, 2:51 మరియు 7:142.

2. ఇక్కడ స్పష్టమయ్యేది ఏమిటంటే ఒకజాతి చాలా కాలంవరకు దాస్యంలో ఉండి అకస్మాత్తుగా దానికి స్వాతంత్ర్యం దొరికితే, అది తన భూతకాలపు క్రమశిక్షణలేని స్వభావాన్ని ఒకేసారి మార్చుకోలేదు. కాబట్టి ముందు తెలుపబడినట్లు, మూసా (అ.స.) వెళ్ళిపోగానే, అతని జాతివారు, ఆవుదూడను ఆరాధ్యదైవంగా చేసుకున్నారు. ఎందుకంటే, అంతకు ముందు వారు ఈజిప్టులో విగ్రహారాధనకు అలవాటుపడి ఉండేవారు.

87. వారు అన్నారు: “మేము నీకు చేసిన వాగ్దానాన్ని మాకు మేమై భంగపరచలేదు. కాని మాపై ప్రజల ఆభరణాల భారం మోపబడి ఉండింది, దానిని (అగ్నిలోకి) విసిరాము, ఇదేవిధంగా సామిరి కూడా వేశాడు.”

88. తరువాత అతడు (సామిరి) వారికొక ఆవుదూడ విగ్రహాన్ని తయారుచేశాడు. దాని నుండి ఆవుదూడ అరుపువంటి శబ్దం వచ్చేది.¹ పిదప వారన్నారు: “ఇదే మీ ఆరాధ్య దైవం మరియు మూసా యొక్క ఆరాధ్య దైవం కూడాను, కాని అతను దానిని మరచిపోయాడు.”

89. ఏమీ? అది వారి కెలాంటి సమాధాన మివ్వజాలదనీ మరియు వారికెలాంటి కీడు గానీ, మేలు గానీ చేయజాలదని వారు చూడటం లేదా?²

90. మరియు వాస్తవానికి హారూన్ ఇంతకు ముందు వారితో చెప్పి ఉన్నాడు: “ఓ నా జాతి ప్రజలారా! దీని (ఈ విగ్రహం)తో మీరు పరీక్షింపబడుతున్నారు. మరియు నిశ్చయంగా ఆ అనంత కరుణామయుడే మీ ప్రభువు! కావున మీరు నన్నే అనుసరించండి మరియు నా ఆజ్ఞనే పాలించండి.”

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا
وَلَكِنَّا حُمَلْنَا أَوْارًا مِنْ زِينَةِ
الْقَوْمِ فَقَدْ فَتَنَهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى

السَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ
خُورًا فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ

مُوسَىٰ فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾

أَفَلَا يَرَوْنَ إِلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا
وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ
يَقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ

رَبِّكُمْ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا

أَمْرِي ﴿٩٠﴾

1. చూడండి, 7:148.

2. అల్లాహ్ (సు.తా.) వారి బుద్ధిహీనతను స్పష్టంచేస్తున్నాడు. ఆ ఆవుదూడ వారి ప్రశ్నకు సమాధాన మివ్వజాలదూ మరియు వారికెలాంటి లాభం గానీ నష్టం గానీ చేయజాలదూ, అని తెలిసికూడా వారు దానిని ఆరాధించడం, బుద్ధిహీనత కాక మరేమిటి? ఆరాధ్య దేవుడు అల్లాహ్ (సు.తా.) మాత్రమే, ఆయనే తన దాసుల మొర వింటాడు మరియు వారికి లాభం గానీ, నష్టం గానీ చేయగల శక్తిసామర్థ్యాలు కలిగి ఉన్నాడు.

91. వారన్నారు: “మూసా తిరిగి మావద్దకు వచ్చేవరకు, మేము దీనిని ఆరాధించకుండా ఉండలేము.”

92. (మూసా, హారూన్ తో) అన్నాడు: “ఓ హారూన్! నీవు వారిని మార్గభ్రష్టత్వంలో పడటం చూసినప్పుడు (వారిని వారించకుండా) నిన్ను ఎవరు ఆపారు?

93. “నీ వెండుకు నన్ను అనుసరించ లేదు? నీవు కూడా నా ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించావా?”¹

94. (హారూన్) అన్నాడు: “నా తల్లి కుమారుడా (సోదరుడా)! నా గడ్డాన్ని గానీ, నా తల వెంట్రుకలను గానీ పట్టి లాగకు. ‘వాస్తవానికి ఇస్రాయిల్ సంతతి వారిలో విభేదాలు కల్పించావు, నీవు నా మాటను లక్ష్యపెట్టలేదు.’ అని, నీవు అంటావేమోనని నేను భయపడ్డాను.”²

95. (మూసా) అన్నాడు: “ఓ సామిరీ! ఇక నీ సంగతేమిటి?”

96. (సామిరీ) అన్నాడు: “వారు చూడని దానిని నేను చూశాను. ఆ తరువాత నేను సందేశహారుని (జిబ్రీల్) పాదగుర్తుల నుండి ఒక పిడికెడు (మట్టిని) తీసుకొని దాని (ఆవుదూడ విగ్రహం) మీద వేశాను మరియు నా ఆత్మ నన్ను ఈ విధంగా ప్రేరేపించింది.”

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَنكِفِينَ حَتَّىٰ

يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ ﴿١١﴾

قَالَ يَهْرُونَ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ

ضَلُّوا ﴿١٢﴾

أَلَا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي

﴿١٣﴾

قَالَ يَبْنَومَ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا

بِرَأْسِي ۖ إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ

فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ

تَرْقُبْ قَوْلِي ﴿١٤﴾

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَسْمِعِي ﴿١٥﴾

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ ۖ

فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ

الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ

سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿١٦﴾

1. చూడండి, 7:142.

2. దీని వివరాలకు చూడండి, 7:150.

3. చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు రసూల్ అంటే ఇక్కడ జిబ్రీల్ (‘అ.స.) అనే వ్యాఖ్యానించారు.

97. (మూసా) అన్నాడు: “సరే వెళ్ళిపో! నిశ్చయంగా, నీ శిక్ష ఏమిటంటే, నీవు జీవితాంతం ‘నన్ను ముట్టవద్దు’ (లా మిసాస) అని, అంటూ ఉంటావు. మరియు నిశ్చయంగా, నీకు (వచ్చే జీవితంలో శిక్ష) నిర్ణయించబడి ఉంది, దానినుండి నీవు తప్పించుకోలేవు. ఇక నీవు, భక్తుడవైన నీ ఆరాధ్యదైవాన్ని చూడు! మేము దానిని నిశ్చయంగా, కాల్పుతాము తరువాత దానిని భస్మంచేసి సముద్రంలో విసిరివేస్తాము.”¹

98. నిశ్చయంగా, మీ ఆరాధ్య దైవం అల్లాహ్ మాత్రమే. ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు. ఆయన జ్ఞానం ప్రతిదానిని ఆవరించి ఉంది.

99. (ఓ ముహమ్మద్!) ఈ విధంగా మేము పూర్వం జరిగిన గాథలను నీకు వినిపిస్తున్నాము. మరియు వాస్తవంగా మేము, మా తరపునుండి నీకు హితోపదేశాన్ని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) ప్రసాదించాము.

100. దీని నుండి ముఖం త్రిప్పుకునే వాడు పునరుత్థాన దినమున (గొప్ప పాప) భారాన్ని భరిస్తాడు.

101. అదే స్థితిలో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. పునరుత్థాన దినమున వారికాభారం ఎంతో దుర్భరమైనదిగా ఉంటుంది.

قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ نُخْلِفَهُ، وَأَنْظُرْ إِلَى إِلْهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنْهَرِفَنَّهُ، ثُمَّ لَنْ نَسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿١٧﴾

إِنَّمَا إِلْهِكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٨﴾

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿١٩﴾

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا ﴿٢٠﴾

خَلِيدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ

الْقِيَامَةِ حِمْلًا ﴿٢١﴾

1. దీనితో విశదమయ్యేదేమిటంటే, షిర్క్ వైపుకు మరల్చే ప్రతిదానిని నాశనం చేయాలి. అది జిబ్రీల్ (అ.స.) పాదగుర్తుల మట్టి అయినా సరే! దానిని ప్రసాదంగా బావించి ఆరాధిస్తే, అదికూడా షిర్క్.

102. ఆ దినమున బాకా (‘సూర్) ఊదబడుతుంది. ¹ మరియు మేము అపరాధులను ఒకచోట జమచేస్తాము. ఆ రోజు వారి కళ్ళు (భయంతో) నీలమై పోతాయి.

103. వారు ఒకరితోనొకరు ఇలా గుసగుసలాడుకుంటారు: “మీరు (భూమిలో) పది (రోజుల) కంటే ఎక్కువ ఉండలేదు.”²

104. వారు ఏమి మాట్లాడుకుంటున్నారో మాకు బాగా తెలుసు. వారిలో మంచి తెలివి గలవారు: “మీరు కేవలం ఒక్కదినం మాత్రమే ఉన్నారు!” అని అంటారు.

105. మరియు వారు నిన్ను పర్యతాలను గురించి అడుగుతున్నారు. వారితో అను: “నా ప్రభువు వాటిని ధూళిగా మార్చి ఎగురవేస్తాడు.

106. “ఆ తరువాత దానిని (భూమిని) చదునైన మైదానంగా చేసివేస్తాడు.

107. “నీవు దానిలో ఎలాంటి పల్లం గానీ, మిట్ట గానీ చూడలేవు.”³

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ

الْمَجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾

يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ

إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ

أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا

﴿١٠٤﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ

يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾

لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ﴿١٠٧﴾

1. ‘సూర్: అంటే ఖర్చు, బాకా. అల్లాహ్ (సు.తా.) ఆజ్ఞతో ఇస్రాఫీల్ (‘అ.స.) దానిని ఊదతారు. అప్పుడు పునరుత్థానం ఆవరిస్తుంది. (ముస్నద్ అ’హ్మద్, 2/191) దాదాపు ఇలాంటి ‘హదీసే’ తిర్మిజీలో కూడా ఉంది. మొదటి శబ్దంతో అందరూ మరణిస్తారు. రెండవసారి బాకా ఊదగానే అందరూ తిరిగి సజీవులుగా లేచి వస్తారు.

2. ఈ విధమైన ఆయత్ల కొరకు చూడండి, 2:259, 17:52, 18:19, 23:112-113, 30:55, 79:46.

3. చూడండి, 14:48.

108. ఆ రోజు అందరూ పిలిచే వానిని వెంబడిస్తారు, అతని నుండి తొలగిపోరు.¹ అనంత కరుణామయుని ముందు వారి కంఠస్వరాలన్నీ అణిగిపోయి ఉంటాయి, కావున నీవు గొణుగులు తప్పమరేమీ వినలేవు.

109. ఆ రోజు సిఫారసు ఏ మాత్రం పనికిరాదు. కానీ! అనంత కరుణామయుడు ఎవరికైనా అనుమతినిచ్చి, అతని మాట ఆయనకు సమ్మతమైనదైతేనే తప్ప!²

110. (ఎందుకంటే!) ఆయనకు - వారికి ప్రత్యక్షంగా నున్నది మరియు పరోక్షంగా నున్నది - అంతా తెలుసు, కాని వారు తమ జ్ఞానంతో ఆయనను గ్రహించజాలరు.³ (7/8)

111. * మరియు సజీవుడు విశ్వవ్యవస్థకు ఆధారభూతుడు (శాశ్వతుడు) అయిన, ఆయన (అల్లాహ్) ముందు అందరి ముఖాలు నమ్రతతో వంగిఉంటాయి. మరియు దుర్మార్గాన్ని అవలంబించిన వాడు, నిశ్చయంగా విఫలపడుతాడు.⁴

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ

لَهُ، وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ

فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ

أِذْنٌ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرِضَى لَهُ، فَوَلَا ﴿١٠٩﴾

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ

وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ، عِلْمًا ﴿١١٠﴾

❖ وَعَنْتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ

الْقَيُومِ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ

ظُلْمًا ﴿١١١﴾

1. ఆ పిలిచే వాని నుండి తప్పించుకొని అటూ ఇటూ పోకుండా అతనివెంబడే పోతారు.
2. ఈ విధమైన ఆయత్ ఖూర్ఆన్ లో ఎన్నోసార్లు వచ్చింది. చూడండి, 53:26, 21:28, 34:23, 10:3, 78:38, 2:255, 19:87 మొదలైనవి.
3. అల్లాహ్ (సు.తా.)కు ప్రతి ఒక్కరి విషయం తెలుసు, కాబట్టి ఎవరు ఎక్కువ సత్పురుషులో ఆయనకు బాగా తెలుసు. అల్లాహ్ (సు.తా.) తప్ప మరెవ్వరూ అది ఎరుగరు. కావున సిఫారసు చేసే అర్హతగల వానిని ఆయనే ఎన్నుకుంటాడు.
4. దైవప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: 'ప్రతివానికి అతని హక్కు చెల్లించండి. లేకుంటే పునరుత్థాన దినమున ఇవ్వవలసి ఉంటుంది.' మరొక 'హదీస్'లో ఉంది: 'దుర్మార్గం నుండి దూరంగా ఉండండి, షిర్క్ మహా దుర్మార్గం ('జుల్గుఅ'జీమ్), అది క్షమించబడదు.' ('స. ముస్లిం).

112. మరియు సత్కార్యాలు చేస్తూ, విశ్వాసియై ఉన్నవానికి ఎలాంటి అన్యాయం గానీ, నష్టం గానీ జరుగునేమోనని భయపడే అవసరం ఉండదు.¹

113. మరియు ఈ విధంగా, మేము ఈ ఖుర్ఆన్‌ను 'అరబ్బీ భాషలో క్రమక్రమంగా అవతరింపజేశాము. మరియు ఇందులో పలురకాల హెచ్చరికలు చేశాము. బహుశా దానితో వారు దైవభీతి కలిగి ఉంటారేమోనని; లేదా! దానితో వారు ఉపదేశం గ్రహిస్తారేమోనని.²

114. అల్లాహ్ అత్యున్నతుడు, సార్వబౌముడు,³ పరమ సత్యుడు. (ఓ ము'హమ్మద్!) నీకు ఖుర్ఆన్ సందేశం (వ'హీ) పూర్తిగా అవతరింపజేయబడేవరకు దానిని గురించి తొందరపడకు. మరియు ఇలా ప్రార్థించు: "ఓ నా ప్రభూ! నా జ్ఞానాన్ని వృద్ధిపరచు!"⁴

115. మరియు వాస్తవానికి, మేము ఇంతకు పూర్వం ఆదమ్‌తో ఒక వాగ్దానం చేయించి ఉన్నాము, కాని అతడు దానిని మరచిపోయాడు మరియు మేము అతనిలో స్థిరత్వాన్ని చూడలేదు.⁵

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَحَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا

﴿١١٢﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا

وَصَرَفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ

يَتَّقُونَ أَوْ يُحْذِرُ لَهُمْ ذِكْرًا

فَنَعْلَى اللَّهُ الْمَلِكِ الْحَقُّ وَلَا

تَعْجَلْ بِالْقُرْءَانِ مِنْ قَبْلِ أَنْ

يُقَضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ

زِدْنِي عِلْمًا

وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ

فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا

1. చూడండి, 16:96-97.

2. చూడండి, 12:2, 13:37, 14:4, 19:97.

3. అల్-మలికు: చూడండి, 23:116, 59:23, 62:1, Sovereign, సార్వబౌముడు, విశ్వాధిపతి. అల్-మలీక్: Mighty Emperor, చక్రవర్తి, సర్వాధికారి, 54:55. మాలికు: Master, Owner, ప్రతిదాని నిజ స్వామి, చూడండి, 1:4. మాలికుల్-ముల్క్: Sovereign, of the Universe, విశ్వ సామ్రాట్టు, విశ్వసామ్రాజ్యాధిపతి, చూడండి, 3:26.

4. 'ఖుర్ఆన్ అవతరణకు చూడండి, 75:16-19 మరియు 25:32.

5. ఆ వాగ్దానం ఏమిటంటే ఒక ప్రత్యేక వృక్షపు దరిదాపులకు పోగూడదని, అంటే ఆ వృక్షపు ఫలాలు తినకూడదని. కాని షైతాన్ అతనిని('అ.స.) మరియు అతని('అ.స.) భార్యను తన

116. మరియు మేము దేవదూతలతో: “ఆదమ్ కు¹ సాష్టాంగం (సజ్జా) చేయండి.” అని ఆజ్ఞాపించినపుడు ఒక్క ఇబ్లీస్ తప్ప అందరూ సాష్టాంగం (సజ్జా) చేశారు. అతడు నిరాకరించాడు.

117. అప్పుడు అన్నాము: “ఓ ఆదమ్! నిశ్చయంగా, ఇతడు నీకు మరియు నీ భార్యకు శత్రువు, కాబట్టి ఇతడిని, మీ ఇద్దరిని స్వర్గం నుండి వెడలగొట్టినవ్వకండి అలా అయితే మీరు దురవస్థకు గురి కాగలరు.”²

118. “నిశ్చయంగా, ఇక్కడ నీవు ఆకలి గొనవూ మరియు వస్త్రహీనుడవూ (దిగంబరుడవూ) కావు.”³

119. “మరియు నిశ్చయంగా ఇందులో నీకు దాహమూ కలుగదు మరియు ఎండకూడా తగలదు.”

120. అప్పుడు షైతాన్ అతని మనస్సులో కలతలు రేకెత్తిస్తూ అన్నాడు: “ఓ ఆదమ్! శాశ్వత జీవితాన్ని మరియు అంతంకాని సామ్రాజ్యాన్ని, ఇచ్చే వృక్షాన్ని నీకు చూపనా?”

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ

أَسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا

إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١١٦﴾

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ

وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكَ مِنْ

الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١١٧﴾

إِنَّ لَكَ أَلًا يَجُوعُ فِيهَا وَلَا تَعْرِىٰ ﴿١١٨﴾

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا

تَضْحَىٰ ﴿١١٩﴾

فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ

قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ

شَجَرَةٍ الْخَالِدِ وَمُلْكٍ لَا يَبْلَىٰ ﴿١٢٠﴾

వలలోకి తీసుకొని: ‘ఆ వృక్షపు ఫలాలను తినటంవల్ల మీరు చిరంజీవులవుతారు.’ అని చెప్పి, వారిచేత ఆ ఫలాన్ని తినిపించి, అల్లాహ్ (సు.తా.)తో చేసిన వాగ్దానాన్ని భంగం చేయించాడు.

1. ఆదమ్ (‘అ.స.) గాథ కొరకు చూడండి, 2:30-34, 15:28-34.

2. తష్టా: అంటే ప్రయాస, కష్టం, కఠినం. ఏమిటంటే, స్వర్గంలో మానవుని అత్యవసర వసతులు అంటే ఆహారపానీయాలు, వస్త్రాల్గు మరియు నివాసం అన్నీ కోరినవెంటనే లభిస్తాయి. వాటికొరకు కష్టపడే అవసరం వుండదు. కాని, ఇహలోకంలో వాటి కొరకు మానవుడు ప్రయాసపడుతూ వుంటాడు. అదే దీని అర్థం.

3. చూడండి, 7:20-22.

121. ఆ పిదప వారిద్దరు దాని నుండి (ఫలాన్ని) తినగానే వారిద్దరికి, వారి దిగంబరత్వం వ్యక్తం కాసాగింది.¹ మరియు వారిద్దరు స్వర్గపు ఆకులను తమ మీద కప్పుకోసాగారు. (ఈ విధంగా) ఆదమ్ తన ప్రభువు ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించి, సన్మార్గం నుండి తప్పిపోయాడు.

122. ఆ తరువాత అతని ప్రభువు, అతనిని (తన కారుణ్యానికి) ఎన్నుకొని, అతని పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించి, అతనికి మార్గదర్శకత్వం చేశాడు.

123. (అల్లాహ్) అన్నాడు: “మీరిద్దరూ కలిసి ఇక్కడినుండి దిగిపోండి. మీరు ఒకరికొకరు శత్రువుల² ఉంటారు. కాని నా తరపునుండి మీకు మార్గదర్శకత్వం తప్పక వస్తూ ఉంటుంది, కావున నా మార్గదర్శకత్వాన్ని అనుసరించే వాడు మార్గభ్రష్టుడూ కాడు మరియు దురవస్థకూ గురికాడు.

124. “మరియు ఎవడైతే నా సందేశం నుండి విముఖుడవుతాడో నిశ్చయంగా, అతని జీవితం ఇరుకైపోతుంది మరియు పునరుత్థాన దినమున అతనిని అంధునిగా లేపుతాము.”

125. అప్పుడతడు అంటాడు: “ఓ నా ప్రభూ! నన్నెందుకు గ్రుడ్డివానిగా లేపావు, వాస్తవానికి నేను (ప్రపంచంలో) చూడ గలిగేవాణ్ణి కదా?”

فَاكَلَا مِنْهَا فِدَّتْ لهُمَا
سَوَاءٌ تَهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ
عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجِنَّةِ وَعَصَى
ءَادَمَ رَبَّهُ فَعَوَى ﴿١٢١﴾

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ
وَهَدَاهُ ﴿١٢٢﴾

قَالَ أَهَيْطًا مِنْهَا جَمِيعًا
بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فِيمَا
بَيْنَكُمْ مِمَّنِّي هُدَى فَمَنِ اتَّبَعَ
هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْتَقِي ﴿١٢٣﴾

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ
لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَمَحْشُرُهُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى ﴿١٢٤﴾

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ
كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾

1. వారి దిగంబరత్వం వ్యక్తం కాసాగింది. చూడండి, 7:26-27.

2. అంటే మానవుడు మరియు మైతాన్ చూడండి, 7:24 మరియు 2:36.

126. అప్పుడు (అల్లాహ్) అంటాడు: “మా సూచనలు నీ వద్దకు వచ్చినపుడు, నీవు వాటిని విస్మరించావు. మరియు అదేవిధంగా ఈ రోజు నీవు విస్మరించబడుతున్నావు.”

127. మరియు ఈ విధంగా, మేము మితిమీరి ప్రవర్తిస్తూ తన ప్రభువు సూచనలను విశ్వసించని వానికి ప్రతీకారం చేస్తాము. మరియు పరలోక శిక్ష ఎంతో కఠినమైనది మరియు శాశ్వతమైనది.

128. వీరికి పూర్వం గడిచిన ఎన్నోతరాలను మేము నాశనం చేసి ఉన్నాము. వీరు వారి నివాసస్థలాలలో తిరుగుతున్నారు. ఏమీ? దీని వలన కూడా వీరికి మార్గదర్శకత్వం లభించలేదా? నిశ్చయంగా, ఇందులో అర్థం చేసుకొనే వారికి ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

129. మరియు నీ ప్రభువు నుండి మొదట్లోనే ఒక గడువు కాలం నిర్ణయించబడి ఉండకపోతే, వీరికి ఈ పాటికే (శిక్ష) తప్పక విధించబడి ఉండేది. కాని (వీరి) గడువు కాలం నిర్ణయించబడి ఉంది.¹

قَالَ كَذَلِكَ أَنْتَ أَيْتُنَا فَنَسِينَا^ط

وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ نُنَسِي^{١٢٦}

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ

يُؤْمِنُ بِآيَاتِ رَبِّهِ^ع وَلَعَذَابُ

الْآخِرِ أَشَدُّ وَأَبْقَى^{١٢٧}

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ

مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ^ف إِنَّ

فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النَّهْيِ^{١٢٨}

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ

لَكَانَ لِرِزَامِنَا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى^{١٢٩}

1. అల్లాహ్ (సు.తా.) పాపం చేసేవారిని వెనువెంటనే శిక్షిస్తే ప్రపంచంలో ఒక్కడు కూడా శిక్షించబడకుండా ఉండడు. ఇది అల్లాహ్(సు.తా.)కు తెలుసు, కాబట్టి ఆయన (సు.తా.) ప్రతి ఒక్కరికి పశ్చాత్తాపపడటానికి గడువు ఇస్తాడు. ఇదే అల్లాహ్ (సు.తా.) విధానం (సాంప్రదాయం). ఇక ఆ సమయం వచ్చిన తరువాత ఆయన శిక్షనుండి తప్పించేవారు ఎవ్వరూ ఉండరు. అందుకే నీవు సత్యతిరస్కారులను భోగభాగ్యాలతో విద్రవీగుతూ ఉండటాన్ని చూస్తున్నావు. చూడండి, 10:11, 16:61, 18:58.

130. కావున (ఓ ము'హమ్మద్!) వారు పలికే మాటలకు నీవు ఓర్పు వహించు. సూర్యుడు ఉదయించక ముందు మరియు అస్తమించక ముందు నీ ప్రభువు పవిత్రతను కొనియాడుతూ, ఆయన స్తోత్రం చెయ్యి. మరియు రాత్రి సమయాలలో మరియు పగటి వేళలలో కూడా ఆయన పవిత్రతను కొనియాడు.¹ అప్పుడు నీవు సంతుష్టుడవు అవుతావు!

131. మేము వారిలో చాలా మందికి - వాటితో వారిని పరీక్షించటానికి - వారు అనుభవించటానికి, ఇచ్చిన ఇహలోక జీవిత శోభను నీవు కల్పాత్తి చూడకు.² నీ ప్రభువు ఇచ్చే జీవనోపాధియే అత్యుత్తమమైనది మరియు చిరకాలముండేది.³

132. మరియు నీ కుటుంబం వారిని నమాజ్ చేయమని ఆజ్ఞాపించు మరియు స్వయంగా నీవు కూడా దానిని సహనంతో పాటించు. మేము నీ నుండి జీవనోపాధిని ఆశించము. మేమే నీకు జీవనోపాధిని ఇచ్చేవారము. చివరకు దైవభీతి గలవారిదే ఉత్తమ ముగింపు.

فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ
بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ
وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ
فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ

130

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا
بِهِ ۖ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۗ وَرِزْقُ رَبِّكَ

خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ
عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا مِّنْ نَّزْقِكَ ۖ

وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ

1. చూడండి, 11:114.

2. ఇలాంటి సందేశానికి చూడండి, 3:196-197,15:88 మరియు 18:7 మొదలైనవి.

3. ఒకసారి 'ఉమర్ (ర'ది.'అ.) దైవప్రవక్త ('స'అస) దగ్గరికి వచ్చారు. అతను ఒక చాపమీద పండుకొని ఉన్నది చూసి ఏడ్వసాగాడు. అతని ఇంట్లో రెండు చర్మాల కంటే ఎక్కువ ఏమీ లేవు. దైవప్రవక్త ('స'అస) అతని ఏడ్పుకు కారణమడగగా, 'ఉమర్ (ర'ది.'అ.) ఇలా జవాబిచ్చారు: 'ఖైసర్ మరియు కిసాలా ఎన్నో భోగభాగ్యాలలో మునిగిఉన్నారు. మీరేమో అత్యుత్తమ స్పష్టి అయి కూడా ఈ స్థితిలో ఉన్నారు.' దానికి దైవప్రవక్త ('స'అస) అన్నారు: " 'ఉమర్ (ర'ది.'అ.) నీకు ఇంకా సందేహముందా? ఎవరికైతే కేవలం ఇహలోకంలోనే భోగభాగ్యాలు ఇవ్వబడ్డాయో వారే వీరు. వీరికి పరలోకంలో ఏమీ మిగలదు." ('స'హి'హ్ బు'ఖారీ, ముస్లిం).

133. మరియు వారంటారు: “ఇతను (ఈ ప్రవక్త) తన ప్రభువునుండి ఏదైనా ఒక అద్భుత సూచన (మహిమ) ఎందుకు తీసుకురాడు?” ఏమీ? పూర్వపు గ్రంథాలలో పేర్కొనబడిన స్పష్టమైన నిదర్శనం వారివద్దకు రాలేదా?¹

134. ఒకవేళ మేము దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్‌ను / ముహమ్మద్‌ను) పంపక ముందే వారిని శిక్షించి ఉంటే! వారు అనేవారు: “ఓ మా ప్రభూ! నీవు మా వద్దకు ఒక సందేశహరుణ్ణి ఎందుకు పంపలేదు? (అలా చేస్తే) నిశ్చయంగా, మేము - అవమానం పొంది, అగౌరవంపాలు కాక ముందే - నీ సూచనలను పాటించేవారంకదా?”²

135. వారితో ఇలా అను: “ప్రతి ఒక్కడు (తన అంతిమ ఫలితం కొరకు) వేచి ఉన్నాడు. కావున మీరు కూడా వేచిఉండండి. సరైన మార్గంలో ఉన్న వారెవరో మరియు మార్గదర్శకత్వం పొందినవారెవరో, మీరు త్వరలోనే తెలుసుకుంటారు.”

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ ۗ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةٌ مَّا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِن قَبْلِ أَنْ نَّذِلَّ وَنَخْرَىٰ

قُلْ كُلُّ مَتْرَبٍصٌ فَتَرَبِّصُوا ۗ فَسَتَعْلَمُونَ مَن أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ

1. ఇంకా చూడండి, 2:42 మరియు 61:6.

2. అల్లాహ్ (సు.తా.) ఎవరిని కూడా అజ్ఞానంతో చేసే తప్పుల కొరకు - వారికి మార్గదర్శకత్వం చూపనంతవరకు - శిక్షించడు. అంటే సన్మార్గాన్ని చూసిన తరువాత కూడా దాన్ని తిరస్కరించి మార్గభ్రష్టులైన వారిని శిక్షిస్తాడు. ఇంకా చూడండి, 6:131,15:4 మరియు 26:208-209.